

Lillesand kommune

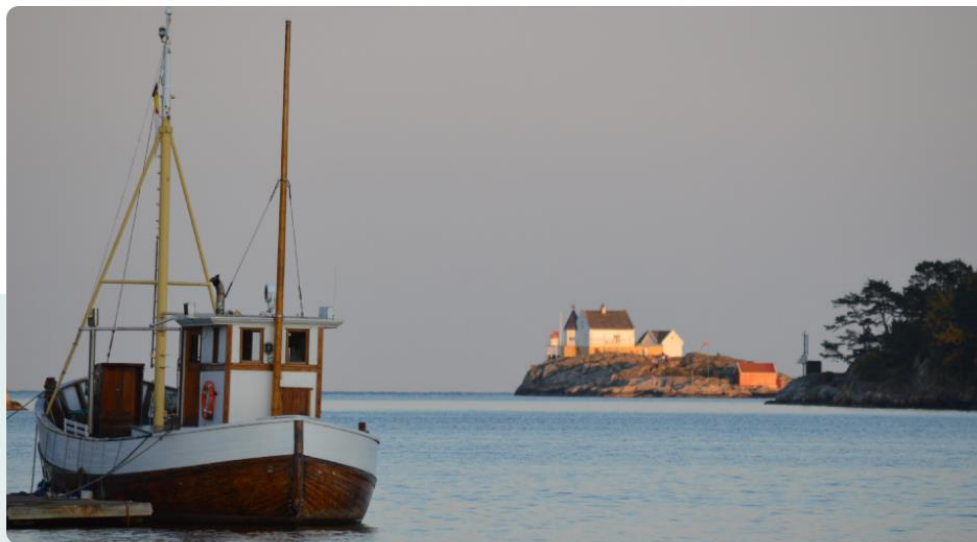
Kommunedirektørens forslag til økonomiplan 2024-2027

Presentasjon for bystyret 8. november 2023

Budsjett- og økonomiplan 2024-2027

Lillesand kommune | Unik, Trygg, Skapende

Kommunedirektørens forslag

Hovedlinjene i budsjettet

- Drift:
  - Moderat styrking av tjenestene
    - Velferd
    - Oppvekst
    - Klima og miljø
- Investeringer:
  - Omfattende satsing på hovedplan Vann og avløp
  - Økt satsing på oppgradering av kommunale bygg
  - Midler til nye bygg velferd
  - Styrking av sentrum

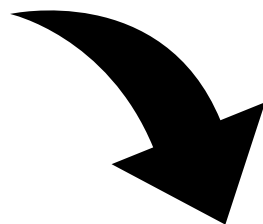
Samtidig

- Ubalanse i driften
- Negativt netto driftsresultat
- Press på tjenestetilbudet
- Viktig nå: realisere vedtatte innsparingskrav
  - samtidig som tjenestene styrkes så skal omfattende innsparinger realiseres

Handlingsdelen

Fokusområder og strategier i 2024

skal realisere målene i kommuneplanen

Fokusområder

1. Identitet og bærekraftig utvikling

- Styrking av sentrum
- Hovedplan VA, avklare nytt renseanlegg, tiltak i sentrum.
- Forurensing (sulfid)
- Klima

Fokusområder

2. Folkehelse, livsmestring og tilhørighet

- Omstilling pga demografiutfordringer
- Elever med spesielle behov
- Oppfølging av arbeidet med forebyggende plan barn og unge

Fokusområder

3. Organisasjon for fremtiden

- Planstrategi
- Sikre kompetanse for fremtiden, spesielt innenfor kommunalområde velferd
- Sykefravær
- Økonomisk balanse

Hovedtallene i budsjettforslaget

- Inntekter og utgifter driftsbudsjettet

Forslag statsbudsjettet 2024:

- Anslag frie inntekter 2023: 759 mill. kr
- Anslag frie inntekter 2024: 790 mill. kr
- Anslag vekst 31 mill. kr
4,1 %
- Deflator 4,3 %

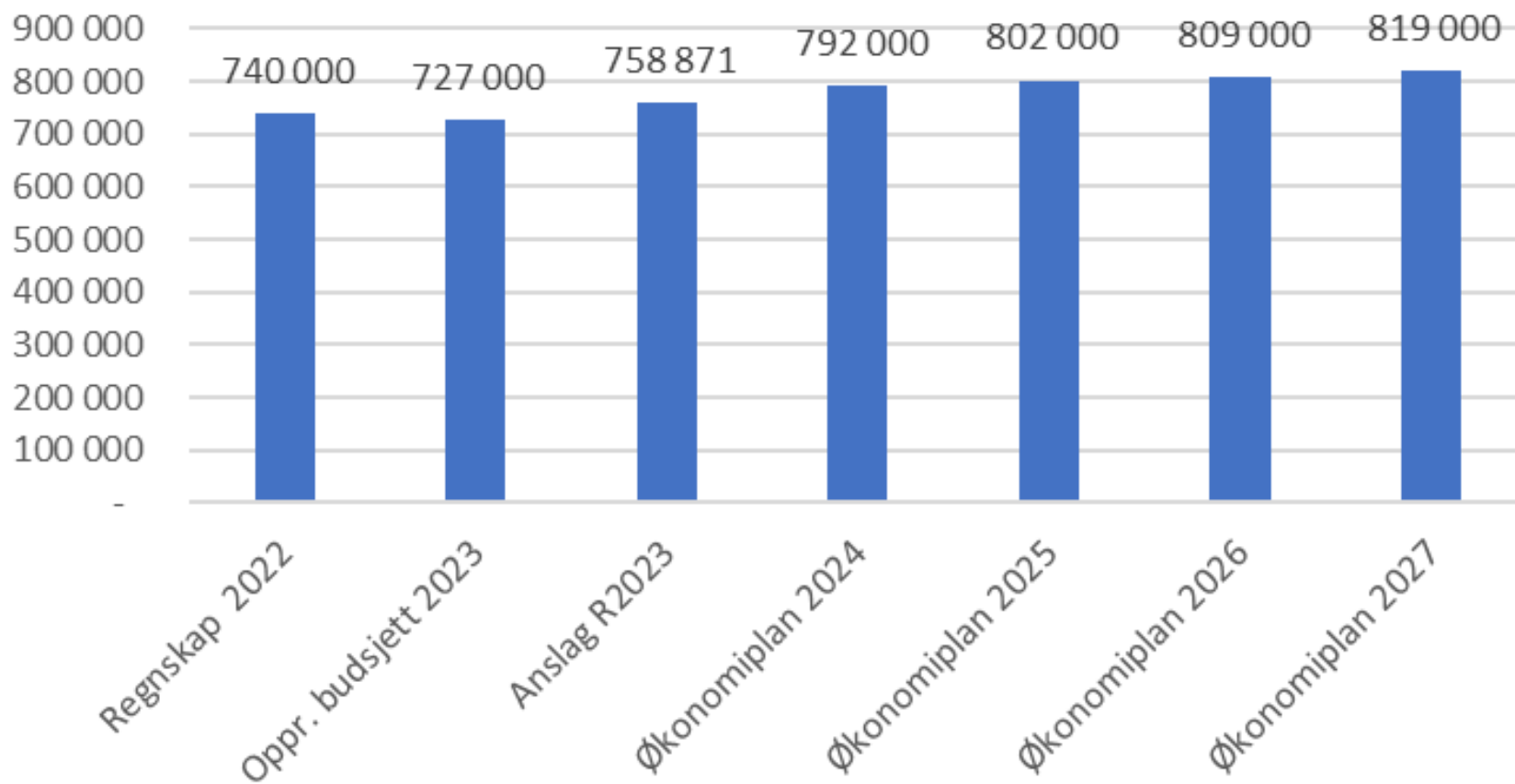

Rammetilskudd og skatt 2024

- Rammetilskudd: 364 mill. kr
- Skatt på inntekt og formue: 427 mill. kr
- Lagt inn sterkere befolkningsvekst
- Lagt inn realvekst i 2025-2027 på 0,9 %
- Skatteinntektene avhenger av nasjonal skatteinngang
- Etter inntektsutjevning 94,6 %

Rammetilskudd, inntekts- og formueskatt

Utbytter

Mill. kr	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Å Energi	13,8	7,5	17,0	34,5	26,0	26,0	17,6	11,0
- herav x.ord utbytte/gevinst				8,3	8,3	8,3		
					6,6	6,6	6,6	
Lina	5,0	10,0	5,0					
Lindum Sør AS					0,5	0,5	0,5	0,5
Totalt	18,8	17,5	22,0	34,5	26,5	26,5	18,1	11,5

Utbytte fra Å Energi

-ordinært utbytte

-ekstraordinært utbytte fordelt over tre år (2023-2025)

-engangsfusjongsgevinst fordelt over tre år (2024-2026)

Redusert utbytte B2023 vs B2027: 23 mill. kr

Renter og avdrag

1000 kr	R2022	B2023	Rev. B2023	2024	2025	2026	2027
Renteutgifter	40 420	43 000	53 000	59 200	63 300	69 200	71 700
Avdrag på lån	58 658	58 500	59 420	58 600	56 700	54 700	56 100
Sum renter og avdrag	99 078	101 500	112 420	117 800	120 000	123 900	127 800
Budsjettrenter				5,33 %	4,86 %	4,45 %	4,28 %

Økning i renter og avdrag B2023 vs. B2027: 26,3 mill.
kr

Eiendomsskatt

Nøkkeltall	2023	2024	2025	2026	2027
Eiendomsskatt, 1000 kr	-33 500	-34 500	-35 500	-36 400	-37 400

- Ingen endringer i promillesatsen
  - 2 promille på boliger og fritidseiendommer
  - 3 promille på øvrige eiendommer
- Kontorjustering
  - 3,5%
- Bunnfradrag foreslås ikke gjeninnført

Økonomisk utvikling

Finansielle måltall

Finansielle måltall vedtatt av bystyret:

Nøkkeltall	Mål (2020-2024)	Mål langsiktig 2025
Netto driftsresultat i pst. av driftsinntektene	0,5 %	1,75 %
Disposisjonsfond i pst. av driftsinntektene	5 %	10 %
Netto lånegjeld i pst. av driftsinntektene	150 %	120 %

Netto driftsresultat

Resultat:

Nøkkeltall	2024	2025	2026	2027
Netto driftsresultat (mill. kr.)	-26,4	-3,5	0,2	2,3
Netto driftsresultat (% av brutto driftsinntekter)	-2,3 %	-0,3 %	0,02 %	0,2 %

Utfordring:

Netto driftsresultat lavere enn både det kortsiktige og det langsiktige målet om 0,5 % / 1,75 %

Disposisjonsfond

Resultat:

Nøkkeltall	2024	2025	2026	2027
Disposisjonsfond (mill. kr.)	33,3	29,6	29,5	31,6
Disposisjonsfond (% av brutto driftsinntekter)	2,9 %	2,6 %	2,6 %	2,7 %

Utfordring:

Disposisjonsfondet er lavere enn både det kortsiktige og det langsiktige målet om 5 % / 10 %

Netto lånegjeld

Resultat:

Nøkkeltall	2024	2025	2026	2027
Netto lånegjeld (mill. kr.)	1 541	1 593	1 583	1 611
Netto lånegjeld (% av brutto driftsinntekter)	148,9 %	160,3 %	165,4 %	173,2 %

Utfordring:

Det langsiktige måltallet om et gjeldsnivå på 120 % fra og med 2025 innfris ikke.

Innsparinger i planperioden

Oversikt over innsparinger (mill. kr)	ØP 2024	ØP 2025	ØP 2026	ØP 2027
Innsparinger vedtatt i ØP 2020-2024	14,6	14,6	14,6	14,6
Innsparinger vedtatt i ØP 2021-2025	7,2	7,2	7,2	7,2
Innsparinger vedtatt i ØP 2022-2026	4,5	4,0	3,0	3,0
Lillesand 2024- revidert	20,0	31,0	31,0	31,0
Kommunedirektørens forslag ØP 2024-2027	1,5	1,7	1,8	1,8
Sum innsparinger	47,8	58,5	57,6	57,6

Lillesand 2024

Oversikt over innsparinger (mill.kr)	ØP 2022	ØP 2023	ØP 2024	ØP 2025	ØP 2026	ØP 2027
Lillesand 2024 prosjekt 1 Bemanning og organisering	-0,6	-0,6	-3	-3	-3	-3
Lillesand 2024 prosjekt 2 Helse og omsorg		-10	-10	-15	-15	-15
Lillesand 2024 prosjekt 3 Barnehage	-4	-4	-4	-4	-4	-4
Lillesand 2024 prosjekt 4 Skolestruktur						
Lillesand 2024 prosjekt 5 Areal - og kostnadseffektiv bygningsmasse				-1	-1	-1
Lillesand 2024 prosjekt 6 Investering						
Lillesand 2024 prosjekt 7 Digitalisering			0	-1	-1	-1
Lillesand 2024 prosjekt 8 Innkjøpsfunksjonen			0	-2,5	-2,5	-2,5
Lillesand 2024 prosjekt 9 - Inntektsstrømmer: økt parkeringsavgift				-1,5	-1,5	-1,5
Lillesand 2024 prosjekt 9 - Inntektsstrømmer: økte brukerbetaling			-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Lillesand 2024 prosjekt 9 - Inntektsstrømmer: økt utbytte		-2	-2,5	-2,5	-2,5	-2,5
Lillesand 2024 prosjekt 9 - Inntektsstrømmer: økt eiendomsskatt som følge av retaksering						
Totalt Lillesand 2024	-4,6	-16,6	-20	-31	-31	-31

Kommunalområdene

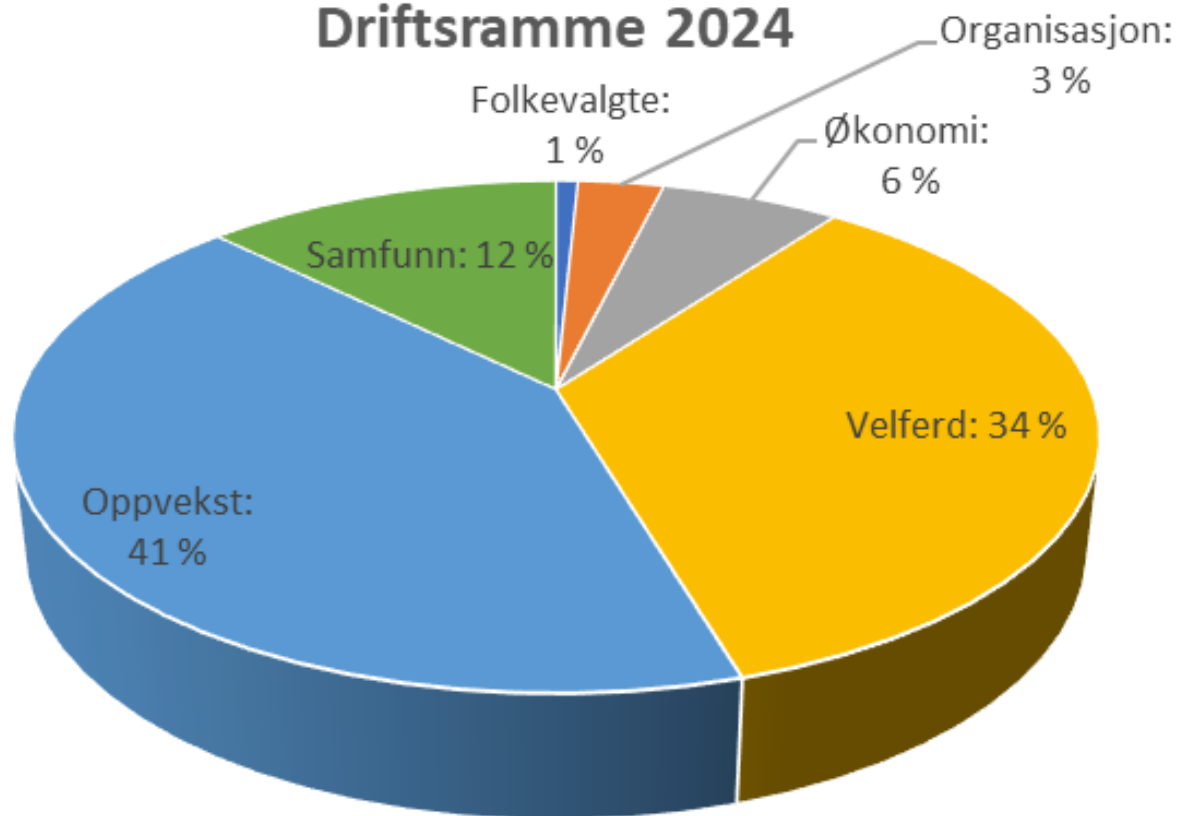

Kommunale tjenester

- Tilbudet opprettholdes og videreutvikles
- Oppvekst er tilført midler for å styrke det faglige og det psykososiale læringsmiljøet
- Velferd er tilført midler som følge av demografiendringer og økning i antall brukere
- Samfunn er tilført midler til klima, miljø og reiseliv

Driftsramme 2024

Velferd

- Bosetting av flyktninger. Kvalifisering og inkludering i arbeidslivet blir viktig
- Endringer i demografi medfører økt press på tjenestene
- Det vil bli stor etterspørsel etter kompetent arbeidskraft og det vil bli nødvendig med tøffere prioriteringer i framtiden

Velferd fortsetter

- Strategisk plan for hvordan kommunen skal møte demografiendringene
- 5 mill. kr i 2024 til økning i antall brukere av hjemmetjenester

Velferd fortsetter

- Investeringer
  - nytt bofelleskap habilitering i 2027
  - planlegging av 20-30 nye omsorgs/sykehjemsplasser (2028)
  - tilrettelagte boliger planlegges etablert i 2025 forutsatt at kommunen finner en egnet tomt

Oppvekst

- Rammen til oppvekst tar høyde for økende antall barn i barnehage og at elevtallet i skole synker
- Den store økningen i antall elever med ulike, spesielle behov for oppfølging, er særlig utfordrende
- det jobbes målrettet med at flere elever kan få tilpasset opplæring innenfor ordinær undervisning
- 5 mill. kr i 2024 til å styrke det psykososiale læringsmiljø

Oppvekst

- Investeringer
  - midler til ny gymsal på Borkedalen skole
  - ikke satt av midler til opprustning av Brentemoen skole eller gymsal på Brentemoen skole
  - hvert år er det satt av noe midler til opprustning av uteområder på skole og barnehager

Samfunn

- prosjektstilling til klima- og miljørådgiver for å øke kapasiteten på arbeid med klimautfordringer
- 0,2 stilling for å muliggjøre oppfølging av reiselivssatsing

Samfunn

- Investeringer
  - stor satsing på tiltak innen vann- og avløpsområdet, blant annet VA Kjerlingland-Fjelldal, VA Storgata, avløpsløsning Kjøpmannsvik-Fossbekk, VA Vesterskauen
  - Hovedplan bygg: 10 mill. kr til opprusting av eksisterende bygningsmasse i 2024 og 20 mill. kr pr år i årene framover
  - midler til styrking av sentrum

Investeringsplan

- Investeringer i sum på 831 mill. kr i perioden, herav 473 mill. kr til VA
- Investeringer i 2024: 204 mill. kr.
- Låneopptaket i 2024: 150 mill. kr
- I tillegg 40 mill. kr formidlingslån fra Husbanken

Mulig tiltak for å bedre driftsbalansen i kommuneøkonomien

Mulige tiltak

- Budsjettet er saldert med fond for å opprettholde tjenester, utvikling lokalsamfunn og følge opp politiske vedtak.
- Kommunedirektøren belyser hvilke muligheter og tiltak som finnes for å bedre den løpende balansen mellom inntekter og utgifter.
- **Det presiseres at det ikke er forslag som er lagt inn i økonomiplanen.**

1. Redusere investeringsprosjekt:

- En reduksjon av investeringsnivået vil gi reduserte renter og avdrag.

2. Endret skolestruktur og alternativ bruk av bygningsmasse

- Endret skolestruktur fra 3 til 2 skoler i sentrum
- Alternativ bruk av Brentemoen skole:
  - BLINK og LVO
- Salg av kommunale eiendommer:
  - Sjømannshaven, Sjømannshjemmet, Brannstasjonstomta
- Ikke bygge ny gymsal Brentemoen
- Ikke bygge nybygg/oppruste SFO Brentemoen
- Ikke bygge et nybygg til BLINK

3. Avvikle kinodrift
4. Samle kjøkken- og vaskeritjenester
5. Utsette bygdebok
6. Øke eiendomsskatten

Grove anslag for mulige gevinster

Mulige tiltak	Potensiell økonomisk årlig gevinst. Ca. mill. kr pr år
Redusere investeringsprosjekter	0,6 - 0,8
Endret skolestruktur og alternativ bruk av bygningsmasse	5,9 - 24,1
Avvikle kinodrift	1,5
Samle kjøkken- og vaskeritjenester	2,0
Utsette bygdebok	0,75
Øke eiendomsskatten	8 - 26

Oppsummert

- “Bunnlinja” i økonomiplanen er marginal
- vektlagt å opprettholde og videreutvikle tilbudet til kommunens innbyggere
- oppvekst er tilført midler for å styrke det faglige og det psykososiale læringsmiljøet
- velferd er tilført midler som følge av demografiendringer og økning i antall brukere
- betydelig gevinstkrav knyttet til program Lillesand 2024 og andre innsparingstiltak
- rammene vil være tilstrekkelige til å levere gode nok tjenester til kommunens innbyggere
- Lillesand kommune videreutvikles i tråd med målene i kommuneplanens samfunnsdel

Fremdriftsplan

- 8.11: forslag til årsbudsjett og økonomiplan 2024-2027 presenteres i bystyret
- Budsjettsaken offentligjøres kl. 14 og gjøres tilgjengelig på hjemmesiden
- Saken sendes ut 10.11
- Budsjettspørsmål kan sendes på e-post til -budsjett@lillesand.kommune.no innen 19. nov
  - Spørsmål og svar gjøres kjent for hele bystyret
  - Svar sendes ut på epost til hele bystyret innen 24. nov
  - Behandles i formannskap 29. nov
  - Vedtatt av bystyret 13. des

Lykke til !

